

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Industrieterrein Moerdijk is een van de grootste haven- en industriegebieden van ons land, en ligt centraal tussen Rotterdam en Antwerpen. Er is een groot aantal chemische bedrijven gevestigd en onder de grond ligt een van de belangrijkste leidingstraten voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Soms gaat er iets fout. Iedereen herinnert zich nog de brand bij Chemie Pack, nu al weer zes jaar geleden. Een incident met explosies, branden en gifwolken waarvan de effecten op grote afstand merkbaar waren. Nabij het industrieterrein wordt ook gewoond.

Dorpen als Moerdijk, maar ook Klundert (officieel een vestingstad) liggen vlakbij. Op dat laatste dorp richten we ons tijdens deze summerschool, georganiseerd door het Kennislab voor Urbanisme (i.o.v. Ministerie van IenM). Klundert wordt door een groenstrook gescheiden van het industrieterrein en is vele malen kleiner dan het industrieterrein.

HOOFDVRAAG

De vraag tijdens de summerschool is hoe dat samen kan gaan: een vestingstadje en een vele malen groter industrieterrein. Aan jullie de vraag om daar een visie voor te schrijven, waarin ruimtelijk beleid, veiligheid en economie wordt geïntegreerd.

PROGRAMMA

28 juni	Ochtend: oriëntatie	Inhoud (wijzigingen voorbehouden)	Spreker	Locatie (+ route in googlemaps)
10.00		Ontvangst in Klundert met koffie en thee		Gemeentehuis Zevenbergen
10.30	Welkom	Welkom door burgemeester Jac Klijs	Jac Klijs	Gemeentehuis Zevenbergen
10:45	Kennismakingsevent	Wat gaan we doen? En wie is wie? We stellen onszelf aan elkaar voor.	Jan-Willem Wesselink	Gemeentehuis Zevenbergen

11:30	Inleiding	Moerdijk in vogelvlucht Waar zijn we? Wat speelt er hier? Welke ruimtelijke, sociale en economische ontwikkelingen moeten we rekening mee houden bij het schrijven van een Omgevingsvisie? De regio Klundert en Moerdijk in vogelvlucht.	Jeroen van Venrooij, Stafadviseur Veiligheid, Gemeente Moerdijk	Gemeentehuis Zevenbergen
11:50	Koffiebreak			
12:00	Inleiding	Inleiding op de Omgevingswet Wat gaat er in 2019 veranderen? Wat vraagt dat van de professionals?	Ferry El-Aaïdi	Gemeentehuis Zevenbergen
12:20		Omgevingveiligheid, wat is dat? En hoe werkt de Omgevingswet daarin door? Veiligheidsregio legt uit wat wel en niet kan (nu en onder de Omgevingswet) en wat een Veiligheidsregio doet.	Harry Killaars, adviseur Risicobeheersing Brandweer Midden en West Brabant i.s.m. Jeroen Eskens, sr. adviseur en ingenieur, Antea Group	Gemeentehuis Zevenbergen
12:45	Lunch			
13.15	Op pad	Omgevingsveiligheid in de praktijk. Onder leiding van Jeroen Eskens en Harry Killaars trekken we het gebied in rondom industrieterrein Moerdijk (met de bus). De kennis die we in de ochtend hebben opgedaan passen we toe op het gebied.	Jeroen Eskens Harry Killaars	Onderweg
15:00	Het industrieterrein	Ontvangst havenbedrijf + bedrijfsbezoek We worden welkom geheten bij het Havenbedrijf door directeur van den Oever. Daar krijgen we een korte introductie over de toekomst van het industrieterrein, de huidige ontwikkelingen en de relatie met de omgeving. Vervolgens bezoeken we een bedrijf die ons laat zien wat er op het terrein gebeurt en wat de relatie met de omgeving is.	Ferdinand van den Oever	Hoofdkantoor Port of Moerdijk
15:45		Op bezoek bij ATM We bezoeken afvalverwerker ATM, waar het gevaarlijke afval dat we produceren, een nieuwe bestemming krijgt. Welke activiteiten vinden hier	Sanne Wagemakers	ATM Moerdijk

		plaats? Hoe gaat ATM om met risico's en de effecten op de omgeving? Welk belang heeft ATM? Hoe gaan ze om met burens?		
17:45	Vertrek	Naar de camping We vertrekken met de bus naar de camping		Camping Bovensluis
18:15	Aankomst camping	Verdeling van de hutten, even opfrissen.		Camping Bovensluis
18:30	Diner	BBQ BBQ-en bij de trekkershutten.		Camping Bovensluis
19:00	Werktijd	Vorbereiden presentatie In themagroepen trekken de deelnemers conclusies uit het geleerde. Ze bereiden dit voor in een presentatie.		Camping Bovensluis
20:00	Risicoworkshop	Perceptie van risico Risico is een abstract begrip dat vaak leidt tot ongefundeerde angst. Hoe werkt het? En hoe moet je er mee omgaan? En is de omgevingswet nu risicoverhogend of niet?	Anne Michiels van Kessenich, o.a. gemeente Haarlem	Camping Bovensluis
20:45	Presentaties	Terugkoppeling We presenteren de uitkomsten van vandaag aan elkaar in groepjes. Wat viel op? Wat zijn de belangrijkste lessen? N.a.v de presentatie hebben we een kort gesprek.		Camping Bovensluis
22.00	Werktijd	Uitleg over de volgende dag en tijd voor voorbereiding van de stakeholdersbijeenkomst.		Camping Bovensluis
29 juni				
7.00	Hardlopen	Voor de liefhebbers		
7:30	Ontbijt	Ontbijt van de camping		Camping Bovensluis
8.15	Start	Wat gaan we vandaag doen?		Camping Bovensluis
8:30	Vertrek	Naar Klundert op de fiets. We maken een ommetje door de vestingstad om een goed beeld te krijgen van de omgeving.		
9:15	Aankomst	Aankomst in Klundert		
9:30	Tips	Pains & gains Tips & tricks van Harco van der Hil voor het interviewen van de stakeholders. Hoe kom je	Harco van der Hil, strateeg, adviseur en sparringpartner Great Strategy.	Klundert, De Niervaert

		erachter wat de 'pains' en de 'gains' zijn van de verschillende stakeholders?		
10:00	Met lokale stakeholders in gesprek	<p>Stakeholdersbijeenkomst</p> <p>Elke stakeholder wordt kort geïnterviewd als een introductie aan de groep jongprofessionals. (Mogelijke) vragen daarbij zijn:</p> <p>>> <i>Waarom bent u een stakeholder? / Wat is uw belang in dit gebied?</i></p> <p>>> <i>Wat vindt u belangrijk als het gaat om de toekomst van Klundert en Moerdijk?</i></p> <p>>> <i>Op welke manier draagt u dit uit?</i></p> <p>>> <i>Met welke andere stakeholders trekt u hierin samen op?</i></p> <p><i>De stakeholders hoeven geen presentatie te geven, er is ook geen beamer aanwezig.</i></p> <p><i>De stakeholders hoeven dus geen presentatie te geven, er is ook geen beamer aanwezig.</i></p>	<p>aanwezig:</p> <p>Melten Dekkers (bewoner)</p> <p>Ger Laheij (bewoner)</p> <p>Eveline Riedé (gemeente Moerdijk, economie)</p> <p>Chris van den Ende (ProRail)</p> <p>Annemieke Doomen (LS Ned)</p> <p>Niels Huiskamp (BIM – bedrijvenvereniging)</p> <p>Nanny van Rooij en Foppe Weijers (Provincie Brabant)</p> <p>Lilian Weeda (Omgevingsdienst)</p> <p>Inge van den Broek (GGD)</p> <p>Charlotte Rijnders (zorgboerderij)</p> <p>Arie-Jan Arbouw (Ministerie van IenM)</p> <p>Misschien:</p> <p>Martin Ars (Nuon)</p> <p>Tennet</p> <p>Carmen Kamp (Manege)</p>	Klundert, De Niervaert
	Individueel vervolg	<p>Studenten interviewen in kleine setting (en in 5 rondes) verschillende stakeholders over hun belang en wensen</p> <p><i>De studenten hebben dit voorbereid en komen goed beslagen ten ijs.</i></p>		Klundert, De Niervaert
	Plenaire terugkoppeling	Een korte plenaire afsluiting van de stakeholdersbijeenkomst.		Klundert, De Niervaert
12:30	Lunch			
13:15	Fietsen	We verteken per fiets naar paviljoen Noordschans		
13:30	Workshop	Probleemanalyse	Harco van der Hil	Paviljoen Noordschans

		In een workshop maken we stapsgewijs een probleemanalyse. Wat is de echte opgave in dit gebied? Wat is de job-to-be-done per stakeholder?		
15:30		Terugkoppeling van de stakeholdersanalyse (in de vorm van een Programma van Eisen voor de visie) aan het ministerie en de Provincie. Wat zijn de uitgangspunten voor de omgevingsvisie?	Arie-Jan Arbouw (IenM) Foppe Weijers (Provincie Brabant, EV)	Paviljoen Noordschans
17:00	Ontspanning	Een wandeling op de dijk of een rondje jachthaven: neem even een uurtje ontspanning.	Zelf in te vullen	Paviljoen Noordschans
18:00		Diner We krijgen een warm en koud buffet bij het Paviljoen.		Paviljoen Noordschans
19:00	Workshop	Visievorming Start BMC-sessie. Het Business Model Canvas is een hulpmiddel om te toetsen of een idee klopt. Dit hulpmiddel kunnen we ook gebruiken voor een omgevingsvisie. In een werksessie gaan we ermee aan de slag.	Harco van den Hil harco@greatstrategy.nl	Paviljoen Noordschans
21:30	Terug	We fietsen terug naar de camping		
22:00	Werktijd	Op de camping werken we verder aan de presentatie en de visie.		Camping Bovensluis
30 juni	Ochtend: concept	Inhoud (wijzigingen voorbehouden)		
7.30	Ontbijt			Camping Bovensluis
8.00	Tas inpakken	Inpakken		Camping Bovensluis
8:45	Leren presenteren	Presentatie oefenen Pecha Kucha is Japans voor prietpraat. In het Nederlands betekent het dat je in 6.40 minuten een presentatie geeft van 20 slides. Hoe doe je dat zo goed mogelijk? Tussen 8:45 en 10:30 kun je je presentatie oefenen aan Jan-Willem en Lisette in de chalet.	Jan-Willem Wesselink Lisette van Beusekom	Camping Bovensluis > chalet
8:45	Werktijd			Camping Bovensluis

11:00	Opruimen	We ruimen samen alles op voordat we per fiets vertrekken naar Zevenbergen		Camping Bovensluis
11:30	Lunch en vertrek naar Zevenbergen. Onderweg lunchen we.	Op de fiets		Camping Bovensluis
12:30	Aankomst	Aankomst in Zevenbergen		Bij Verhoeven
13:00	Ontvangst deelnemers slotevent	Slotevent Tijdens een speciaal slotevent presenteren de deelnemers hun analyse en visie		Bij Verhoeven
13:30	Welkom	Jan-Willem Wesselink		Bij Verhoeven
13.40	Omgevingswet	Wat is de omgevingswet? Hoe gaat die onze ruimtelijke ordening veranderen? Maar ook (via een gesprek) wat hebben de deelnemers aan de summerschool geleerd over de omgevingswet en omgevingsveiligheid? Wat zijn hun adviezen aan het Ministerie?	Ministerie IenM	Bij Verhoeven
14:00	De case	Introductie op het casusgebied.		Bij Verhoeven
14:10	Dit is de jury	We stellen de jury voor en de jury vertelt waar zij op let. Wij vragen de jury te letten op volgende punten: >> Is het een integrale oplossing? >> Is het vernieuwend en 10x beter? >> Combineert de oplossing aspecten van externe veiligheid en ruimtelijke ordening? >> Is het uitvoeringsgericht, praktisch? >> Hoe is in de groep samengewerkt? Maar bovenal wil de jury worden verrast!		Bij Verhoeven
14.30	Dit zijn de studenten	De studentengroepen presenteren zich via een <i>pecha kucha</i> aan de jury.	De jury bestaat uit: Veiligheidsregio Harry Killaars Jeroen Eskens (Antea Group) Gemeente Moerdijk Ontwerp Veilige Omgeving Alex de Roos	Bij Verhoeven

			Ministerie van IenM Arie-Jan Arbouw Havenbedrijf Moerdijk Linda de Groot	
16.15	Juryberaad	De jury trekt zich terug om tot een oordeel te komen.		Bij Verhoeven
16.30	And the winner is...	De jury maakt bekend welk idee heeft gewonnen (en waarom).		Bij Verhoeven
16.45	Time to drink	Afsluiting met een hapje en drankje		Bij Verhoeven